

Erdőssy Lajos, színész, sz. 1902. márc. 11-én, *Sásdon*, (Barnyam.), színpadra lépett 1925. júl. 1-én.

Eredeti színházi bemutatók a vidéken. Évekkel ezelőtt hazai irodalmunk egyik jelese adta ki a jelszót, rendszeresítjük a vidéki eredeti színházi bemutatókat. Nem sokkal később Apponyi Albert gróf, az akkori kultuszminister rendeletben jelentette ki, hogy csak azokat a vidéki színházakat fogja támogatni, melyek önálló irodalmi és művészi tevékenységet fognak kifejtteni. Illetékes tényezők buzdították a vidéki színházakat arra, hogy igyekezzenek hivatásuknak megfelelni: a közönség szórakoztatása mellett szolgálják eszközükhöz és erejükhez mérten az irodalmat, támogassák az arra érdemes írókat, segítsék elő a vidéki kulturális gócpontok megteremtését, szóval irodalmi eseményekre adva módot és alkalmat, hathatósan járuljanak színműirodalmunk föllendítéséhez, a vidéknek a fővárostól való függetlenítéséhez s ezzel új, a mainál egészségesebb alapra fektessék szellemi életünket.

Évek óta hirdetik, vallják, szóban, írásban, hogy szükség van a vidéki eredeti színházi bemutatókra. A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete többször kijelentette, hogy komolyan hozzálát a dologhoz, de ezideig még mindig csak a jószándéknál tartunk. A szép, helyes, nagyjelentőségű eszme nem tud megvalósulni.

Azt mondják, hogy azért nem lehet a vidéki bemutatókat rendszeresíteni, mert az író viszi a munkáját a fővárosba, hol erkölcsi és anyagi sikert arathat. Épp az a baj, hogy a mai állapotok mellett valamire való íróember kénytelen a fővárosban keresni a boldogulást. Adják meg a módját annak, hogy a vidéken is boldogulhasson s mindjárt vége lesz a fővárosba való özönlésnek, hol sokszor évekig kell várakozni, míg valaki szóhoz juthat. Elsősorban komollyá kell tenni a vidéki bemutatókat, nem a helyi szerzők csapatát kell sorompóba állítani, hanem kellő komoly bírálat után hozzák színre az eredeti újdonságokat. Szervezzék azok a hazai nagyobb vidéki városok, melyek kulturális középpontokul alkalmasak a falaik között működő s a színügyet intéző testületekkel a mindenkori színigazgatóval egyetemben

olyképp, hogy szavának sulya és értéke legyen. Ha a közönség tudni fogja, hogy előzően arra hivatott erők bírálták meg a színre kerülő eredeti darabot, nem fog bizalmatlankodni s nem fogja azt előre látatlanul is elítélni. Ha a bemutatók komolyságát ilyen módon megszilárdítjuk, még a nevesebb írók is felkeresik munkájukkal a vidéket, különösen, ha tudják, hogy anyagiakban sem szenvednek rövidséget. Az eredeti bemutatókkal járó természetes érdeklődés eleve anyagi sikert jelent és hátha azt erkölcsi, művészi, irodalmi siker is kíséri? Milyen nagy jelentősége volna ennek. Elképzelhető, ha a hazai nagy vidéki városok komolyan szorgálnák a vidéki színházi bemutatók ügyét, milyen más korszak nyílnék meg színügyünk történetében? Új élet indulna meg irodalmunkban. Az írók nem volnának pusztán a fővárosra utalva, hol sokszor könyökkel, kézzel kell utat törni, irodalmi középpontok keletkezzenek, új erők érvényesülnének, szellemi életünk fellendülne s a vidéki színészet a szórakoztatás mellett igazi, dicső hivatást teljesítene.

Külföldön, Német- és Franciaországban már régen meghonosították az eredeti vidéki bemutatókat. A fővárosi sajtó küldi tudósítóit a vidéki bemutatókra s részletesen ismertetik azokat. Sok darab a vidékről jut a fővárosba. Nem egy igazi tehetség érvényesült már ilyen módon.

A siker eszköze a vidéki városok s a sajtó kezében van. A vidéki városoknak kell e téren fokozott tevékenységet kifejteni, még pedig úgy, hogy a színügyi bizottságokba ne csupán a primadonnák lábikráit leső helyi, úgynevezett »nagyság«-okat, hanem az irodalomhoz értő embereket válasszanak. És ezek azután a színigazgatóval, sajtóval, irodalmunk érdekében komolyan dolgozzanak, cselekedjenek, hogy ennek országunk, kultúránk a hasznát, dicsőségét, hatalmát láthassa.

(*Serédi Jenő dr.*)

Erényi Anna, színésznő, sz. 1900. júl. 23-án, *Fertőszentmiklóson* (Sopronm.), színpadra lépett 1924. júl. havában.

Erényi Erzsébet, színésznő, sz. 1903. dec. 25-én, *Paripáson* (Bácsm.), színpadra lépett 1924. márc. 1-én.